

N:o 13.

Ank. till Riksd. kansli den 7 maj 1889, kl. 5 e. m.

Bevillningsutskottets memorial, i anledning af återremiss af 28:de punkten af utskottets betänkande n:o 10, angående tullbevilningen.

Enligt bevillningsutskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva kamrarne vid behandlingen af utskottets ofvannämnda betänkande, n:o 10, till utskottet återförvisat betänkandets 28:de punkt.

Sedan herr *O. A. Brodin* i en inom Andra Kammaren väckt motion, n:o 136, yrkat,

att Riksdagen måtte besluta, att, då fartyg byggas eller repareras i Sverige för utländsk räkning eller för svensk redare, då fartyget skall användas i utländsk fraktfart, restitution af tull, eller en restitution, beräknad att motsvara tullen, å materialier och utredningspersedlar, som användas till fartyget, utbetalas af svenska statsverket,

hade utskottet uti ifrågavarande punkt af omförmälda betänkande hemställt,

att herr Brodins motion icke måtte för närvarande till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Af den vid frågans behandling inom kamrarne förda diskussion framgick, att återremissen skett för att bereda utskottet tillfälle att för Riksdagen framlägga förslag i motionens syfte. Särskildt anfördes, att, då tullkomitén, enligt hvad känt vore, numera till Kongl. Maj:t aflemnat betän-

kande huru vida och i hvad mån den inhemska sjöfartsnäringen skulle kunna upphjelpas genom beviljande af tullrestitution för fartygsmaterialier och skeppsinventarier, utskottet hade tillgång till en utredning i ämnet.

Ur komiténs oförmälda betänkande, hvarom utskottet i anledning häraf tagit kännedom, har utskottet inhemat, att komitén ansett beviljandet af restitution på förut vanligt sätt vid nybyggnad af fartyg medföra den praktiska olägenheten, att det oftast torde vara mycket svårt för vederbörande skeppsbyggare att kunna förskaffa sig så exakta och tillförlitliga uppgifter om åtgången af materialier, att han kan utfärda sitt intyg derom i föreskrifven form, nemligen under edlig förpligtelse. Emot detta sätt för restitutionens erhållande anmärker komitéen dessutom, att det i stället för att befördra användandet af svenskt material, snarare uppmuntrar till användande af utifrån infördt sådant. Komitéen har därför icke tillstyrkt restitution af de tullavgifter, som erlagts för materialier m. m. vid nybyggande af fartyg, utan i stället föreslagit, att innehafvare af svenskt skeppsvarf eller verkstad, der fartyg byggas, skall vid nybyggnad af fartyg, oberoende deraf om utländska eller inhemska materialier användts, erhålla en för olika slags fartyg till olika belopp bestämd godtgörelse för hvarje ton af fartygets bruttodrägtighet. Då fartyg byggdes för utländsk räkning eller såsom nytt såldes till utlandet, borde dylik godtgörelse lemnas utan afseende på fartygets storlek, men i andra fall endast vid nybyggnad af ångfartyg om 500 och segelfartyg om 300 tons bruttodrägtighet eller derutöfver, hvilken gräns för godtgörelsens utbetalande komitéen uppställt, på det att hufvudsakligen sådana inhemska fartyg, som användas i utländsk fraktfart måtte komma i åtnjutande af ifrågakvarande godtgörelse.

Vid reparation eller förbyggnad af utländska fartyg eller af inhemska fartyg af ofvan angifna drägtighet har komitéen deremot bibehållit restitution i egentlig mening och tillstyrkt, att restitution af erlagd införselstull för de materialier och skeppsförnödenheter, icke hänförliga till husgerådssaker eller proviant, dem innehafvare af skeppsvarf eller verkstad genom behöriga intyg visat hafva varit till fartygets reparation eller förbyggnad använda och för sådant ändamål från utlandet införda, skall beviljas, sedan inför generaltullstyrelsen blifvit styrkt, att fartygets förbyggnad eller reparation afslutats.

Komiténs betänkande har af Kongl. Maj:t öfverlemnats till kommerskollegium och generaltullstyrelsen för afgifvande af yttrande. Och hafva nämnda embetsmyndigheter beslutit att genom Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länen infordra yttranden i ämnet af skeppsbyggare och skeppredare i riket.

Då komitéen ansett på vanligt sätt utgående restitution icke vara lämplig vid nybyggnad af fartyg, samt den »godtgörelse», komitéen i stället

förordar, är en nyhet i vår ekonomiska lagstiftning, har utskottet funnit riktigast att för närvarande icke göra någon framställning till Riksdagen om understöd åt sjöfartsnäringen genom ersättning i en eller annan form vid fartygs nybyggande, utan afvakta den ytterligare utredning i ämnet, hvilken genom embetsverken kan komma till stånd. Det uppskof på ett år, som härigenom åstadkommes, torde icke böra tillmätas någon synnerlig betydelse, då känt är, att skeppsbyggerierna äro mycket sysselsatta och innehafva beställningar för en längre tid. För frågans tillfredsställande lösning kan en fullständig utredning för öfrigt icke vara annat än till största gagn.

En anledning att icke upptaga komiténs förslag i berörda hänseende har utskottet äfven funnit deri, att komiténs ledamöter icke varit derom ense. Två af dem hafva nemligen i gemensamt afgifven reservation hemställt, att vid nybyggnad af fartyg restitution endast måtte beviljas för de utländska förtullade materialier, som visas hafva blifvit använda.

Utskottet kan icke heller förorda bifall till herr Brodins motion. Genom att antaga det i densamma framställda förslaget skulle Riksdagen, utan att afvakta någon vidare utredning i ämnet, på förhand förkasta komitémajoritetens åsigt om rätta sättet att lösa föreliggande fråga och ansluta sig till minoritetens inom komitén uppfattning.

Deremot har utskottet beslutit att upptaga komiténs förslag om beviljande af restitution vid reparation eller förbyggnad af fartyg, och har utskottet ansett sig hafva så mycket större skäl härtill, som komiténs ledamöter i denna punkt samtliga varit ense och här icke är fråga om tillämpning af någon ny princip utan af en sådan, som sedan gammalt varit erkänd. Enligt gällande stadganden åtnjutes dylik restitution endast för segel och segelduk. Föreskrifterna härom återfinnas i § 8 af de vid tulltaxan fogade underrättelser om hvad vid taxans tillämpning iakttagas bör. Utskottet föreställer sig, att ett stadgande om utsträckning af restitutionsprincipen vid reparation och förbyggnad af fartyg bör insättas i denna paragraf.

Hvad sjelfva detta stadgande beträffar, finner utskottet, lika med komitén, att restitution icke bör ifrågakomma för husgerådssaker och provianteringsartiklar. Omkostnaderna härför äro nemligen i jmförelse med öfriga omkostnader, som kunna föranleda restitution, mycket små, hvarförutom restitution i detta fall skulle medföra stora svårigheter för upprätthållande af nödig kontroll. I fråga om provianteringsartiklar må dessutom erinras, att det står fartyg, stadt i utländsk fraktfart, fritt att från nederlag eller fri-lager, der sådant finnes, uttaga proviant utan erläggande af tull.

Motionärens förslag afser endast — såsom komitén jemväl föreslagit — restitution vid reparation af utländska fartyg, eller inhemska sådana, hvilka gå i utländsk fraktfart. Då svårighet möter att afgöra, när ett fartyg skall

anses gå i utländsk fraktfart eller icke — det kan ju ofta användas i så väl ut- som inländsk sådan — synes det utskottet ej lämpligt att, såsom motionären föreslagit, intaga ett stadgande af dylikt innehåll. Bättre torde då vara att, på sätt komitén förordat, bestämma en viss drägtighet hos inhemska fartyg för rätten att komma i åtnjutande af restitution, och då den af komitén i sådant hänseende satta gräns, 500 tons för ångfartyg och 300 tons, allt brutto, för segelfartyg, synes utskottet lyckligt vald, har utskottet beslutit tillstyrka Riksdagen att bevilja restitution vid reparation af alla inhemska fartyg, som uppnå nämnda tontal. Visserligen torde derigenom ett eller annat fartyg, som endast användes i inhemska sjöfart, komma att erhålla restitution, men å andra sidan kan gränsen ej sättas högre, enär åtskilliga fartyg, som gå på utländsk fraktfart, då skulle komma att uteslutas.

Jemte bestämmelsen om restitution af tull för segel och segelduk innehåller § 8 af tulltaxeunderrättelserna föreskrift derom, att skeppsförnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit försedt, icke skola vara underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk. Detta stadgande har utskottet, lika med komitén, bibehållit oförändradt.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får utskottet hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att § 8 i tulltaxeunderrättelserna skall erhålla följande lydelse:

§ 8.

Mom. 1. Vid reparation eller förbyggnad af utländska fartyg eller af inhemska ångfartyg om minst 500 tons bruttodrägtighet eller segelfartyg om minst 300 tons bruttodrägtighet erhålles, sedan inför generaltullstyrelsen blifvit styrkt, att reparationen eller förbyggnaden afslutats, restitution af erlagd införselstull för de materialier och skepps-förnödenheter, icke hänförliga till husgerådssaker eller proviant, dem innehafvare af skeppsvarf eller verkstad genom behöriga intyg visat hafva varit till fartygets reparation eller förbyggnad använda och för sådant ändamål från utlandet införda.

Mom. 2. De skepps-förnödenheter, hvarmed ett svenskt från utrikes ort återvändande fartyg under resan blifvit

försedt, äro icke underkastade tull, så länge de förblifva i samma fartygs bruk.

Stockholm den 7 maj 1889.

På utskottets vägnar:

ER. GUST. BOSTRÖM.

Reservationer:

af herr *Reuterswärd*, med hvilken herr *Lithander* instämt:

»Då utskottets i detta memorial framlagda förslag icke på långt när tillfredsställer skeppsbyggeriets och skeppsfartens billiga anspråk på lättnader, har jag, som ansett, att genom tullkomiténs betänkande och herr Brodins motion tillräcklig utredning i ämnet för utskottet förelegat, härmed velat för Riksdagen anmäla, att jag inom utskottet påyrkat, att utskottet skulle till Riksdagen inkomma med förslag, afseende att bereda lättnad jemväl vid nybyggnad af fartyg, till hvilket yrkande jag ansett mig hafva desto större skäl, som enligt min uppfattning ett uppskof med frågans lösning i denna del otvifvelaktigt skall inverka menligt på ofvan nämnda båda för vårt land så viktiga näringsgrenar»;

af herr *Forssman*:

»Af de båda frågor, som genom herr Brodins motion, bragts under Riksdagens pröfning, är otvifvelaktigt den om restitution vid fartygs nybyggnad den ojemförligt viktigaste. Restitution vid reparationer har mindre betydelse, dels därför, att restitutionsbeloppen äro oansenligare, dels ock, emedan i många fall fartyg efter iråkadt hafveri är nödgadt söka reparation hos närbelägen verkstad, och konkurrens med utlandets verkstäder således är i viss mån utesluten. Det är ock temligen allmänt erkänt, att reparationer

äro skeppsbyggeriernas bästa affär, hvarför det synes oegentligt att företrädesvis gynna dem, som bedrifva dessa arbeten.

Af tullkomiténs hos utskottet föredragna betänkande har inhemtats, att komitéen velat på nybyggnader och reparationer tillämpa olika grunder, så att vid nybyggnad skulle medgifvas godtgörelse, vare sig materialierna äro svenska eller utländska, men vid reparationer skulle endast restitution af verkligen erlagda tullafgifter ifrågakomma. Om det skulle visa sig, att direkt tullrestitution icke kan tillämpas vid nybyggnad, och Riksdagen ej heller finner skäl godkänna tullkomiténs premieringssystem, skulle det oegentliga förhållandet hafva inträdt, att den jemförelsevis mera lönande, af utländsk konkurrens mindre beroende samt ringare kapital kräfvande verksamheten med fartygs reparation blifvit uppmuntrad, under det att skeppsbyggeriet i öfrigt, som är mer beroende af ogynsam konjunktur och utländsk konkurrens, ej blifvit gynnadt genom lagstiftningen. Tullkomiténs utredning af frågan om tullrestitution vid fartygs reparation innehåller blott, att denna restitution bör ske efter »vanliga grunder», men då vid fartygs reparation en mängd tullpliktiga artiklar kunna ingå, äfven sådana som efter införseln undergått partiel bearbetning (såsom t. ex. färger), synes frågan om sättet för tullrestitutionernas utgående böra vara grundligt utredd af vederbörande myndigheter, innan Riksdagen fattar beslut. Äfven synes Riksdagen, innan den inlåter sig på denna fråga, böra ega kännedom om hela det system för sjöfartsnäringsens uppmuntrande, som af tullkomitéen ifrågasättes.

Det torde vara alldeles gifvet, att förmånen af tullrestitution för använda materialier vid fartygs reparation icke kommer skeppsbyggerierna ensamt till godo utan kanske i ännu högre grad rederierna, som naturligtvis till följd af restitutionen böra erhålla reparationerna för billigare pris och, såsom utskottets förslag är affattadt, kan man förutse, att det hufvudsakligen blir *utländska* rederier, som komma i åtnjutande af nämnda förmån, eftersom endast svenska ångfartyg af mer än 500 och segelfartyg af mer än 300 tons drägtighet afses. Men att svenska statsverket, för att bereda vissa inhemska skeppsbyggerier och reparationsverkstäder samt ett eller annat inhemskt rederi någon förmån, skulle förskaffa utländska rederier den hufvudsakliga fördel, som af förslaget antagande blefve en följd, synes oegentligt och mindre lämpligt. För öfrigt är rederinäringsens konjunkturer för närvarande sådan, att det finnes ingen anledning, att särskildt gynna densamma, utan synes beslutet, äfven med afseende på denna konjunktur, utan olägenhet kunna uppskjutas, till dess restitutionsfrågan, i hvad den afser fartygs nybyggnad eller reparation kan i hela sin omfattning pröfvas och afgöras. På ofvan anförda grunder har jag ej kunnat biträda utskottets förslag»;

af herr *Stephens*:

»Som jag är af den mening, att, om här i landet nybyggda fartyg, hvilka säljas till utlandet eller gå i utländsk fraktfart, icke för närvarande kunna komma i åtnjutande af restitution af tullen för de i dem använda utländska materialier, det så mycket mindre bör komma i fråga att bevilja dylik restitution vid reparation eller förbyggnad af nämnda slags fartyg, enär de dervid använda materialierna dels äro svåra att till myckenhet bestämma dels utgöra endast en mindre del af kostnaden, samt för öfrigt fartygsreparationer i allmänhet lemna skeppsbyggerierna stor vinst, hvadan tullrestitution vid reparationer är alldeles obehöflig, har jag icke kunnat biträda utskottets i föreliggande fråga fattade beslut.»

Herr *F. G. Jansson* i Carlshed har anhållit att få antecknadt, att han icke inom utskottet deltagit i behandlingen af detta memorial.
